

Vergaderjaar 1998–1999

25 938

Leeftijdsgrenzen in wet- en regelgeving

Nr. 5

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VAN JUSTITIE EN DE STAATSSECRETARISSEN VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT EN VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 12 april 1999

Tijdens het algemeen overleg op 11 november 1998 over het nader kabinetsstandpunt inzake het Rapport Leeftijdsgrenzen in wet- en regelgeving van 2 maart 1998 (kamerstukken II 1997/98, 25 938, nrs. 1–3), zijn verschillende toezeggingen gedaan. Naar aanleiding hiervan delen wij u het volgende mee.

Bij de Tweede Kamer blijkt behoefte te bestaan aan meer inzicht in de thans in wet- en regelgeving gehanteerde leeftijdsgrenzen. Daarbij is niet alleen de regelgeving van de rijksoverheid aan de orde gekomen, maar ook de regelgeving van de mede-overheden. Met betrekking tot de regelgeving van de rijksoverheid is toegezegd dat een recent overzicht aan uw kamer zou worden verstrekt. Bijgaand treft u dat overzicht van leeftijdsgrenzen in formele wetgeving en algemene maatregelen van bestuur aan, geordend naar zoekcriterium.¹ Daarnaast is een ordening gemaakt per ministerie, die u langs elektronische weg ter beschikking wordt gesteld.¹

Wij hechten eraan in herinnering te brengen dat bij het onderzoek dat tot het rapport van 1996 heeft geleid, gekozen is voor een opzet waarbij per ministerie een inventarisatie is gemaakt van de gehanteerde leeftijdsgrenzen. In het rapport is vervolgens per beleidsterrein – privaatrecht, strafrecht, staats- en bestuursrecht en sociaal recht – een overzicht opgenomen van de op dat terrein algemeen aanvaarde leeftijdsgrenzen. Verwezen zij naar hoofdstuk II van het Rapport. Aan de hand van door de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie ontwikkelde criteria is daarna door elk departement een analyse van mogelijke knelpunten gemaakt, waarna er met ieder ministerie afspraken zijn gemaakt over het schrappen, dan wel vervangen van leeftijdsgrenzen. Het uiteindelijke resultaat hiervan is als bijlage gevoegd bij het nader kabinetsstandpunt van 2 maart 1998. Overigens zijn naar aanleiding van

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie. De CD-Rom is tevens beschikbaar.

het algemeen overleg, de gemaakte afspraken nogmaals in herinnering gebracht bij de andere ministeries en daarbij is een afschrift van het gemaakte overzicht gevoegd. Dit mede om na te gaan of aanvullende wijzigingen in wet- en regelgeving wenselijk zijn. De departementen wordt eveneens gevraagd de leeftijdsgrenzen in wet- en regelgeving nog eens kritisch te bezien in het licht van het Wetsvoorstel Verbod op leeftijdsdiscriminatie bij de arbeid, dat thans in voorbereiding is.

Sinds het kabinetsstandpunt van 14 maart 1996 wordt het gebruik van leeftijdsgrenzen in regelgeving kritisch beoordeeld. Iedere keer als een leeftijdscriterium wordt overwogen, moet terdege worden nagegaan of daarvoor een voldoende draagkrachtige motivering is. Dit kabinetsbeleid zal ook tot uitdrukking worden gebracht in de Aanwijzingen voor de regelgeving. Deze wijziging van de Aanwijzingen zal naar verwachting medio 1999 in werking treden.

Wat betreft de regelgeving van de mede-overheden kan het volgende worden meegedeeld. In het onderzoek ten behoeve van het rapport zijn leeftijdsgrenzen die mede-overheden in hun regelgeving hanteren, buiten beschouwing gebleven. De mede-overheden zijn immers zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun regelgeving. Niettemin heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar aanleiding van het algemeen overleg de problematiek van leeftijdsdiscriminatie onder de aandacht gebracht van de VNG en het IPO: leeftijdsgrenzen waar geen voldoende rechtvaardiging voor is, zijn in strijd met het recht en moeten worden geschrapt of vervangen. Verzocht is om in voorkomend geval over te gaan tot schrapping of vervanging van leeftijdsgrenzen.

Artikel 1 van de Grondwet ziet ook op leeftijdsdiscriminatie. Tijdens het algemeen overleg is door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dan ook opgemerkt dat er geen reden is om een specifiek verbod op leeftijdsdiscriminatie in artikel 1 van de Grondwet op te nemen. Wel zal het kabinet bij de evaluatie van de Algemene wet gelijke behandeling, die dit jaar is voorzien, aandacht besteden aan de wijze waarop artikel 1 van de Grondwet op dit punt in de rechtspraktijk wordt uitgevoerd.

Voorts moet worden benadrukt dat om leeftijdsdiscriminatie te voorkomen, een verder proces van bewustwording in onze maatschappij noodzakelijk is. In dit verband kan naar aanleiding van de door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport tijdens het algemeen overleg gedane toezegging om over verschillende activiteiten te rapporteren, het volgende worden opgemerkt.

De inventarisatie van maatschappelijke knelpunten van leeftijdsgrenzen in de particuliere sector wordt momenteel uitgevoerd door het Verwey-Jonker instituut in opdracht van het Landelijk Bureau Leeftijdsdiscriminatie (LBL). Het onderzoeksrapport zal in juni 1999 worden opgeleverd. Kort na de zomer zult u door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de uitkomsten worden geïnformeerd. De resultaten zullen in september worden besproken tijdens een door het LBL te organiseren conferentie.

Ten aanzien van de Leeftijdsgrenzen in statuten en reglementen zijn de door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gesubsidieerde organisaties rechtstreeks aangeschreven en zijn de zorgorganisaties via de koepelorganisaties benaderd. Daarbij is gevraagd na te gaan in hoeverre leeftijdsgrenzen in statuten en reglementen worden toegepast, alsmede om deze in voorkomende gevallen af te schaffen. In juni 1999 zult

u over de resultaten hiervan worden geïnformeerd, waarbij ook zal worden ingegaan op de besluitvorming over het eventuele vervolgtraject.

Met betrekking tot het Project «beeldvorming en leeftijd» zijn met het LBL afspraken gemaakt over de uitvoering van de 2de fase van het projectplan «beeldvorming en leeftijd». Deze fase loopt van februari 1999 tot februari 2001. Voor de realisering van dit traject zal een subsidie worden toegekend van f 200 000,- op jaarbasis. Dit project beoogt de bewustwording van belemmerende effecten van beeldvorming over leeftijd te vergroten, alsmede een praktische aanpak van Leeftijdsstereotypen en bijbehorende beperkingen in maatschappelijke participatie te ontwikkelen. Veel aandacht zal besteed worden aan beeldvorming in de zorgsector en binnen arbeidsorganisaties. Het LBL zal een makelaarsfunctie vervullen en activiteiten van derden op het gebied van beeldvorming en leeftijd ondersteunen. Omstreeks februari 2000 wordt een tussenrapportage aan de subsidiegever uitgebracht. Het project wordt afgesloten met een congres en een eindrapportage.

Tot slot zijn er ten aanzien van het Project «leeftijdsgrenzen in relatie tot kosteneffectiviteit in de gezondheidszorg» met het LBL afspraken gemaakt over activiteiten die ertoe moeten bijdragen dat de visie op het thema «leeftijdsgrenzen in relatie tot kosteneffectiviteit in de gezondheidszorg» worden verscherpt. Het eindproduct is een rapport waarin het LBL zijn bevindingen zal weergeven en met aanbevelingen zal komen over de wijze waarop het risico van leeftijdsgrenzen in de gezondheidszorg kan worden vermeden. Met het project is een bedrag gemoeid van f 130 000,-. Het project zal in het voorjaar van het jaar 2000 worden afgesloten.

Ook over de uitkomsten van de beide laatstgenoemde projecten zult u te zijner tijd geïnformeerd worden.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Peper

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
A. M. Vliegenthart

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A. E. Verstand-Bogaert